

Burgerschap en sociale integratie

1. Kenmerken en risico's van de leerlingen

De Bron is een gereformeerde basisschool in Barneveld, op de Veluwe. De kinderen komen uit Barneveld, Voorthuizen, Terschuur en Kootwijkerbroek.

Op De Bron:

- Is 100% van de leerlingen en de leerkrachten autochtoon.
- Is 93% van de leerlingen lid van een van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, is 1% Nederlands Gereformeerd en heeft 6% een Evangelische achtergrond.
- Zitten geen leerlingen met een andere religieuze achtergrond.
- Zijn relatief veel hoogopgeleide ouders. De meeste ouders hebben een afgeronde opleiding op MBO-, HBO- of WO-niveau.
- Is in toenemende mate sprake van gezinnen met twee werkende ouders.
- Zitten leerlingen in wiens leefomgeving veel christenen en weinig allochtonen voorkomen.
- Is in toenemende mate de invloed merkbaar van de secularisatie: de kennis van waarden en normen neemt af. Bovendien kan in steeds mindere mate een beroep worden gedaan op kennis van waarden en normen uit de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt.
- Is in toenemende mate de invloed op de leerlingen merkbaar van televisie en internet

2. Visie op actief burgerschap en sociale integratie

Samen met gezin en kerk voelen we ons verantwoordelijk voor de (geloofs)opvoeding van kinderen.

Wij zien het als een taak van de school kinderen op te voeden tot evenwichtige, fatsoenlijke, democratische, participerende, coöperatieve en algemeen ontwikkelde burgers van de Nederlandse samenleving.

We constateren dat de kinderen opgroeien in en deel uitmaken van een steeds complexere, pluriforme, multiculturele samenleving. We willen daar zoveel mogelijk bij aansluiten, al komen culturele verschillen op onze school nauwelijks voor.

Allereerst is kennis daarbij van belang, maar daar blijft het niet bij. Vanuit onze christelijke identiteit vinden wij het belangrijk dat leerlingen op een zelfbewuste manier in het leven staan, waarbij ze niet alleen respect hebben voor anderen, maar ook naar anderen omzien. We willen leerlingen brede kennis over en verantwoordelijkheidsbesef voor de samenleving meegeven. Op De Bron leren leerlingen samen te leven met anderen.

3. Hoofddoelen

Vanuit de hierboven beschreven visie zijn de volgende doelen opgesteld:

- 1) We voeden onze leerlingen op tot fatsoenlijke en evenwichtige mensen die respectvol (vanuit duidelijke waarden en normen) met de medemens omgaan.
- 2) Wij voeden onze leerlingen op tot personen die weten wat democratie inhoudt, en daar ook naar handelen. Ze leren hun mening over maatschappelijke thema's te verwoorden.
- 3) We voeden onze leerlingen op tot mensen die meedoen, die actief betrokken willen zijn op de samenleving en die gericht zijn op samenwerken. Ze leren organisatorische vaardigheden aan en leren verantwoordelijkheid te nemen voor anderen.
- 4) We voeden onze leerlingen op tot personen die kennis hebben van en respect voor andere opvattingen en overtuigingen. Leerlingen kunnen in de school oefenen in het leren samenleven met elkaar.
- 5) We richten ons op algemene ontwikkeling en we geven onze leerlingen culturele bagage voor het leven mee.

4. Aanbod

Hieronder wordt het onderwijsaanbod per hoofddoel uitgewerkt.

Hoofddoel 1

We voeden onze leerlingen op tot fatsoenlijke en evenwichtige mensen die respectvol (vanuit duidelijke waarden en normen) met de medemens omgaan.

Een systematisch aanbod van waarden en normen wordt bereikt door in alle groepen dagelijks een bijbelles aan te bieden. Vanaf groep 5 wordt daarvoor de methode "Levend Water" gebruikt. Ook tijdens de weekopeningen is ruimschoots aandacht voor waarden en normen.

Tijdens de Kanjertrainingen en lessen sociaal-emotionele ontwikkeling vanuit de methode "Goed Gedaan", wordt aandacht gegeven aan: het zelfbeeld, samenwerking, zelfstandigheid, zelfredzaamheid, omgang met andere leerlingen en met leerkrachten en de bevordering van sociale competenties.

Door middel van o.a. het zgn. tutorlezen leren de leerlingen anderen te helpen en belangeloos iets voor een ander te doen.

De leerlingen leren op een veilige manier omgaan met het internet door het behalen van het "Diploma Veilig Internet".

Daarnaast zorgen een internetprotocol, een anti-pestprotocol en de inzet van twee contactpersonen voor klachten en vertrouwenswerk voor een veilige schoolomgeving.

De leerkrachten hebben een voorbeeldfunctie. Zij gaan op een respectvolle manier om met elkaar, met de leerlingen, met de ouders en met andere betrokkenen.

Hoofddoel 2

Wij voeden onze leerlingen op tot personen die weten wat democratie inhoudt, en daar ook naar handelen. Ze leren hun mening over maatschappelijke thema's te verwoorden.

Tijdens de hierboven reeds genoemde Kanjertrainingen en lessen sociaal-emotionele ontwikkeling wordt aandacht gegeven aan: leren luisteren naar elkaar, elkaar accepteren, elkaars mening accepteren, etc.

Daarnaast is er veel aandacht voor coöperatief leren, tutorlezen en werken in groepen.

Aan het begin van elk cursusjaar worden in de bovenbouwgroepen de groepsregels samen met de kinderen opgesteld.

Tijdens de geschiedenislessen uit de methode "Wijzer door de tijd" wordt aandacht gegeven aan staatsinrichting en een theoretische uitleg van het begrip democratie.

De groepen 7 en 8 kijken wekelijks naar het Tv-weekjournaal en praten daar met elkaar over door. Daarnaast worden, m.n. in de bovenbouwgroepen actuele maatschappelijke onderwerpen (zoals Prinsjesdag, verkiezingen, e.d.) besproken.

In groep 7 wordt het project "De derde kamer" aangeboden.

De directeur en de leerkrachten vertonen een democratische leiderschapstijl.

Hoofddoel 3

We voeden onze leerlingen op tot mensen die meedoen, die actief betrokken willen zijn op de samenleving en die gericht zijn op samenwerken. Ze leren organisatorische vaardigheden aan en leren verantwoordelijkheid te nemen voor anderen.

In de groepen is veel aandacht voor coöperatief leren, tutorlezen en werken in groepen. Vanaf het begin worden de kinderen vertrouwd gemaakt met het helpen van anderen. Bovendien leren zij in de klas en op school allerlei klusjes en kleine taken uit te voeren.

Vanaf de onderbouw leren de kinderen verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen spullen, voor die van anderen en voor de materialen van school.

Op De Bron leren de kinderen vanaf de onderbouw zelf hun activiteiten te plannen: in groep 1 en 2 door middel van een planbord, in de midden- en bovenbouw met behulp van dag- en weektaken.

De Bron doet geregeld mee met acties voor goede doelen, waarbij de leerlingen actief worden ingeschakeld. Elke week wordt geld ingezameld voor een door de school gesponsord kind in India.

In het kader van de zgn. triangelgedachte (de samenwerking tussen de school, de gezinnen en de kerk) wordt veel aandacht geschonken aan de viering van de christelijke feesten.

Op De Bron wordt jaarlijks aandacht geschonken aan de viering van Koninginnedag en wordt meegedaan met diverse sporttoernooien.

Elk cursusjaar wordt een ruilbeurs georganiseerd. De leerlingen wordt de mogelijkheid geboden meegebrachte spulletjes al overleggend en onderhandelend met elkaar te ruilen.

Hoofddoel 4

We voeden onze leerlingen op tot personen die kennis hebben van en respect voor andere opvattingen en overtuigingen. Leerlingen kunnen in de school oefenen in het leren samenleven met elkaar.

Dagelijks worden op De Bron bijbellessen verzorgd: in de onderbouw zonder methode, vanaf groep 5 met behulp van de methode "Levend Water". Daarnaast worden in de groepen, schoolbreed en in samenwerking met de kerk de christelijke feestdagen gevierd.

In groep 7 en 8 maken de leerlingen kennis met de kerkgeschiedenis en wordt, in het kader van de lessen geestelijke stromingen, aandacht gegeven aan andere stromingen en religies. Daarnaast worden bij de lessen geschiedenis en aardrijkskunde geregeld andere culturen en religies aan de orde gesteld.

M. n. in de bovenbouwgroepen wordt geregeld de actualiteit met de leerlingen besproken, o.a. aan de hand van het Tv-weekjournaal, en door middel van projecten.

Incidenteel worden bezoeken georganiseerd naar een synagoge en/of moskee en worden gastsprekers uitgenodigd.

Hoofddoel 5

We richten ons op algemene ontwikkeling en we geven onze leerlingen culturele bagage voor het leven mee.

Op De Bron wordt veel aandacht geschonken aan cultuureducatie. Onder leiding van een interne cultuurcoördinator is een cultuurbeleidsplan ontwikkeld. Onder het motto "Cultuur geeft een bredere kijk op de wereld" wordt hierin uiteengezet wat er op het gebied van cultuureducatie reeds gebeurt en wordt een plan gepresenteerd om dit verder uit te bouwen. De in dit plan omschreven doelen worden hieronder weergegeven:

- Het bevorderen van contacten tussen school en culturele instellingen.
- De verschillende cultuuruitingen: museumbezoek, expositiebezoek, theaterbezoek, concertbezoek krijgen een vaste plaats in het jaarplan per groep. Zo gaat elk kind met een standaard culturele bagage van school.
- De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.
- Belangrijk is dat de activiteiten een samenhangend geheel gaan vormen, waar mogelijk aansluitend aan het overige lesprogramma, of daarin geïntegreerd.
- Daarnaast kunnen in school kunstenaars worden uitgenodigd voor een bijdrage of een les. Ook dienen waar mogelijk ouders betrokken te worden bij de school, niet alleen als begeleiders, maar ook als inbrengers van cultuureducatie.
- We willen contacten leggen met andere scholen. Zo kunnen we kennis uitwisselen en het culturaanbod vergroten.
- Kinderen kunnen een verband leggen tussen de professionele cultuuruitingen en hun eigen belevingswereld.
- Kinderen ervaren/beleven diverse cultuuruitingen die gemaakt zijn met het oog op ontroering, emotie, plezier, schokeffect, schoonheid en zingeving.
- We zullen ons op een positiefkritische wijze laten inspireren door andere culturen.
- Bezinning op de eigen identiteit, normen en waarden zal een onderdeel zijn bij het doen en het "ondergaan" van culturele activiteiten.
- Kinderen kunnen creatief samenwerken met elkaar, met het oog op een gezamenlijk product.
- Kinderen onderzoeken en ontdekken hun eigen interesses en talenten op het gebied van de kunsten.
- Kinderen durven en kunnen communiceren over hun ervaringen, gevoelens, ideeën in presentaties voor de groep en een breder publiek. Kinderen kunnen kunst- en cultuuruitingen (van zichzelf en anderen) waarderen, positief of negatief, op basis van eigen ervaring en/of argumenten.

In enkele groepen wordt jaarlijks een bezoek gebracht aan de bibliotheek en er worden maandelijks boeken uit de bibliotheek op school aan de leerlingen ter lezing aangeboden.

Naast de wekelijkse tekenlessen in de groepen wordt elke vrijdagmiddag het zgn. "keuze-uurtje" georganiseerd. Tijdens dit uurtje worden allerlei expressieactiviteiten aangeboden, zoals drama, dans, toneel, muziek, tuinieren, schilderen, etc.

Tijdens de weeksluitingen op vrijdag is het de gewoonte dat de groepen om beurten aan de leerlingen uit de andere groepen en aan de aanwezige ouders een presentatie geven van diverse activiteiten die diezelfde week in de groep zijn ontplooid.

Tijdens het Sinterklaasfeest wordt een talentenjacht georganiseerd. Deelname hieraan is voor de leerlingen vrijwillig. De Bron participeert in een driejarig techniekproject. De leerlingen in de bovenbouw worden hierin op systematische wijze in aanraking gebracht met techniek.

In alle groepen worden wekelijks muzieklessen aangeboden. Tijdens de weekopeningen en –sluitingen en tijdens de vieringen wordt veel gezongen met de kinderen, al dan niet met muzikale begeleiding.

De actualiteit komt ruimschoots aan bod bij de lessen aardrijkskunde en geschiedenis. Ook worden lessen verzorgd op het gebied van biologie/natuuronderwijs en techniek.

De groepen 6, 7 en 8 kijken wekelijks naar het Tv-weekjournaal en praten daar met elkaar over door. In de groepen 7 en 8 wordt elk cursusjaar meegedaan met het project "Krant in de klas". In de midden- en bovenbouw leren de kinderen spreekbeurten en boekbesprekingen voor te bereiden en te presenteren. In de onderbouw krijgen de leerlingen een logeerkoffer mee, met een boek, waar ze na een week verslag van moeten doen in de groep.

Incidenteel wordt de kinderen de mogelijkheid geboden mee te doen aan een voorleeswedstrijd. In alle groepen wordt geregeld een projectje georganiseerd door de betreffende leerkracht(en). Aan het einde van elk cursusjaar wordt een schoolbreed project gehouden, waarin een voor kinderen aansprekend thema wordt uitgewerkt.

5. De Basiswaarden

In het onderwijs op De Bron wordt uitgegaan van de basiswaarden die door de overheid zijn vastgesteld. Het betreft de volgende waarden:

1. Vrijheid van meningsuiting
2. Gelijkwaardigheid
3. Begrip voor anderen
4. Verdraagzaamheid
5. Autonomie
6. Afwijzen van onverdraagzaamheid
7. Afwijzen van discriminatie

Het onderwijs op De Bron is erop gericht deze basiswaarden te integreren in het dagelijkse schoolleven. Uitingen van leerlingen en leerkrachten die strijdig zijn met deze waarden worden (al dan niet protocollair) gecorrigeerd.

Hieronder wordt het onderwijsaanbod per basiswaarde uitgewerkt.

Basiswaarden	Hoe?	Wanneer?	In welke groep?
Vrijheid van meningsuiting	<ul style="list-style-type: none"> • Kanjertraining • SOVA-lessen • (Kring)gesprekken • Leren luisteren naar elkaar • Elkaars mening respecteren • Aandacht voor de waarde van de vrijheid van meningsuiting als cultuurwaarde • Gedragscode 	Jaarlijks Wekelijks Dagelijks Dagelijks Dagelijks Geregeld tijdens o.a. de bijbel-, geschiedenis- en SOVA-lessen Dagelijks	Groep 2, 4, 6, 8 Alle groepen Alle groepen Alle groepen Alle groepen Groep 6, 7, 8 Schoolbreed
Gelijkwaardigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Bijbellessen: iedereen is waardevol 	Dagelijks	Alle groepen

	<ul style="list-style-type: none"> • Respectvolle omgang met elkaar • Geen onderscheid tussen jongens en meisjes • Leren elkaar te accepteren • Gedragscode 	<p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p>	<p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Schoolbreed</p>
Begrip voor anderen	<ul style="list-style-type: none"> • Groepsregels • Kanjertraining • SOVA-lessen • Leren reflecteren op eigen gedrag • Respectvolle omgang met elkaar • Lessen geestelijke stromingen • Gastlessen, excursies • Cultuureducatie • Gedragscode • Omzien naar elkaar/meeleven bij ziekte, verjaardagen, etc. 	<p>Dagelijks</p> <p>Jaarlijks</p> <p>Wekelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Wekelijks</p> <p>Incidenteel</p> <p>Wekelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Incidenteel</p>	<p>Alle groepen</p> <p>Groep 2, 4, 6, 8</p> <p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Groep 7, 8</p> <p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Schoolbreed</p> <p>Schoolbreed</p>
Verdraagzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> • Groepsregels • Pleinregels • Schoolregels • Respectvolle omgang met elkaar • Aandacht voor culturen en religies • Leren reflecteren op eigen gedrag • Gedragscode 	<p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Wekelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p>	<p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Groep 7, 8</p> <p>Alle groepen</p> <p>Schoolbreed</p>
Autonomie	<ul style="list-style-type: none"> • Zelfstandig werken m.b.v. planbord • Zelfstandig werken m.b.v. dag- en weektaken • Leerlingen hebben eigen taken en verantwoordelijkheid en • Meedenken over groepsregels • Gedragscode 	<p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Jaarlijks</p> <p>Dagelijks</p>	<p>Groep 1, 2</p> <p>Groep 3 – 8</p> <p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Schoolbreed</p>
Afwijzen van onverdraagzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> • Groep- school- en pleinregels • Kanjertraining • SOVA-lessen • Respectvolle omgang met elkaar • Leren reflecteren op eigen gedrag 	<p>Dagelijks</p> <p>Jaarlijks</p> <p>Wekelijks</p> <p>Dagelijks</p> <p>Dagelijks</p>	<p>Alle groepen</p> <p>Groep 2, 4, 6, 8</p> <p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p> <p>Alle groepen</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Bestrijding van pestgedrag a.d.h.v. het pestprotocol • Gesprekken met kinderen en ouders • Gedragscode 	Incidenteel	Alle groepen
		Incidenteel	Alle groepen
		Dagelijks	Schoolbreed
<i>Afwijzen van discriminatie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Groep- school- en pleinregels • Kanjertraining • SOVA-lessen • Respectvolle omgang met elkaar • Leren reflecteren op eigen gedrag • Bestrijding van pestgedrag a.d.h.v. het pestprotocol • Gesprekken met kinderen en ouders • Gedragscode 	Dagelijks	Alle groepen
		Jaarlijks	Groep 2, 4, 6, 8
		Wekelijks	Alle groepen
		Dagelijks	Alle groepen
		Dagelijks	Alle groepen
		Incidenteel	Alle groepen
		Incidenteel	Alle groepen
		Dagelijks	Schoolbreed

November 2008

